

Sygn. akt VI GC 274/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: B. B.

przeciwko: Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda B. B. na rzecz pozwanego Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 274/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 października 2017 r.

Pozwem z dnia 18 czerwca 2015 r. wniesionym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł., powód B. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Firma Handlowo - Usługowa (...) B. B. z siedzibą w G. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 105.400,00 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 19 października 2012 r. zawarł umowę o wykonanie robót budowlanych na zadaniu inwestycyjnym pn. „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz budowa dwóch zjazdów drogowych publicznych z drogi publicznej – ul. (...) w Ł.” z generalnymi wykonawcami - S. Z. i P. K. (1) współnikami spółki cywilnej (...).C. z siedzibą w T.. Głównym inwestorem inwestycji była Spółdzielnia Mieszkaniowa w Ł..

Powód wskazywał, iż wykonał zleczone roboty w sposób prawidłowy za co wystawił fakturę VAT na kwotę 70.200,00 zł brutto, która nie została uregulowana przez generalnego wykonawcę. Powód podał także, że w dniu 14 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w T. ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku współników (...) S.C.

Jako podstawę prawną roszczenia powód wskazywał art. 647¹ k.c. przyjmując dorozumiane wyrażenie zgody przez inwestora (pozwanego) na wykonywanie przez wykonawcę robót budowlanych.

W dniu 23 czerwca 2015 r. tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VI GNc 216/15) uwzględniając żądanie pozwu w całości.

Od ww. nakazu zapłaty pozwany wniósł sprzeciw (k.50) wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany zarzucał, iż w umowie zawartej pomiędzy nim a generalnym wykonawcą zastrzeżono wymóg każdorazowego uzyskiwania pisemnej zgody inwestora na podwykonawców, co nie miało miejsca w niniejszej sprawie. Wskazał, że dopiero 17 maja 2013 r. powziął informację o zaległych zobowiązaniach (...) wobec podwykonawców. Pozwany podał, że w dniu 21 maja 2013 r. odstąpił od umowy z (...), czego powodem było zaleganie przez wykonawcę wypłat na rzecz trzech podwykonawców oraz zajęcia wierzytelności na rzecz innych podwykonawców. Zarzucał, iż powód wraz z wykonawcą ukrywali fakt łączącej ich umowy, taka umowa nie została mu przedstawiona, a także że nie jest to umowa pomiędzy powodem a generalnym wykonawcą gdyż podpisana została wyłącznie przez P. K. (2), nie została zaś podpisana przez S. Z. co jest sprzeczne z zasadami reprezentacji wynikającymi z umowy spółki cywilnej.

Ostatecznie pozwany zarzucał, iż powód nie wykazał, iż: rzeczywiście wykonywał roboty budowlane na obiekcie i by te prace były wykonywane przez jego pracowników a nie przez kolejnego podwykonawcę; inwestor tolerował obecność podwykonawcy na placu budowy, gdyż nie miał takiej wiedzy a pracownicy powoda nie byli oznakowani firmą powoda; inwestor posiadał znajomość istotnych postanowień umowy podwykonawczej. Nadto faktury przedstawione przez powoda są w ocenie pozwanego niezgodne co do ich zakresu z zapisami w umowie z (...) oraz harmonogramem robót.

W dalszych pismach procesowych powód podtrzymywał swoje stanowisko i zaprzeczył twierdzeniom pozwanego podnoszonym w sprzeciwie. Ponadto powód zwracał uwagę, że: z treści protokołów ze spotkań Rady Technicznej wynika, że inwestor co najmniej od stycznia 2013 r. miał wiedzę o tym, że na terenie budowy znajdują się podwykonawcy; z zapisów umowy łączącej inwestora z wykonawcą nie wynika tryb udzielania zgody przez inwestora na podwykonawcę; wykonywanie robót w przedmiocie inwestycji przez podwykonawców, nie stanowiło dla inwestora okoliczności stanowiącej naruszenie przez generalnego wykonawcę postanowień umowy; w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki wyrażenia przez pozwanego zgody czynnej na wykonywanie robót budowlanych przez powoda.

Pozwany w kolejnych pismach przedstawiał argumenty na poparcie twierdzeń prezentowanych w toku postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił następując stan faktyczny:

W dniu 19 października 2012 r. B. B. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Firma Handlowo Usługowa (...) B. B. z siedzibą w Ł. (dalej: E.) zawarł P. K. (1) i S. Z. współnikami s.c. (...) (dalej: Wykonawca, (...)) umowę nr (...) o kompleksowe wykonanie instalacji elektrycznych i teletechnicznych wewnętrznych w ramach zadania pn. Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz budowa dwóch zjazdów drogowych publicznych z drogi publicznej – ul. (...)w Ł. (dalej: Inwestycja). Za kompleksowe wykonanie robót wykonawca otrzymać miał wynagrodzenie ryczałtowe netto w wysokości 198.000,00 zł.

Przedmiotową umowę w imieniu generalnego wykonawcy podpisał jako współnik spółki cywilnej (...). W umowie Spółki (...) postanowili, iż prowadzenie spraw spółki wykonywać będą łącznie w taki sposób, iż wiązać ich będą oświadczenia złożone osobom trzecim wobec wszystkich współników razem. Każdy współnik był uprawniony i zobowiązany do samodzielnego prowadzenia spraw nie przekraczających zwykłych czynności, przy czym zobowiązania majątkowe przekraczające kwotę pięciokrotnej średniej płacy w pięciu działach gospodarki narodowej nie należały do zakresu zwykłych czynności spółki (§5).

Przedmiotowa inwestycja realizowana była przez inwestora – Gminę M. w Ł., a zlecona do wykonania na rzecz (...) na podstawie umowy z dnia 20 grudnia 2010 r. (nr (...)). W umowie tej zastrzeżono, iż wykonawca może powierzyć niektóre roboty związane z wykonaniem przedmiotu umowy innej jednostce, za której działanie i zaniechanie ponosi wszelką odpowiedzialność. W takim wypadku każdorazowo wymagana była pisemna zgoda Inwestora (§9 pkt 5).

dowód: umowa nr (...) k. 8-23; umowa z dnia 20.12.2010 r. k. 58-62; umowa spółki cywilnej k. 116-118

Generalny wykonawca faktycznie wykonywał poszczególne roboty na inwestycji przy pomocy podwykonawców. W trakcie realizacji inwestycji odbywały się spotkania tzw. Rady Technicznej w siedzibie Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł., na których podpisywano listę obecności, przy nazwisku wskazywano niekiedy firmę, którą dana osoba reprezentuje, w tym min. firmę powoda E.. W spotkaniach tych uczestniczyli też przedstawiciele generalnego wykonawcy oraz inwestora (M. S. - inspektor nadzoru robót sanitarnych, P. W. - inspektor nadzoru robót budowlanych, S. S. - inspektor nadzoru w sprawach elektrycznych, pracownik Spółdzielni Mieszkaniowej (...), która koordynowała budowę). Na spotkaniach omawiano w zasadniczej mierze kwestie techniczne dotyczące poszczególnych robót, zakres zadań koniecznych do wykonania. Na naradzie w dniu 14 lutego 2013 r. oraz w dniu 21.03.2013 r. poruszono kwestię zaległości finansowych wykonawcy wobec podwykonawców. Harmonogram rozliczenia budowy podpisała I. M..

Powód jako podwykonawca nie został formalnie zgłoszony inwestorowi ani przez generalnego wykonawcę, ani też z własnej inicjatywy. Inwestorowi nie przedłożono zarówno zawartej umowy podwykonawczej, jak też nawet jej projektu. Pozwanemu nie była znana treść tej umowy także z innego źródła. Powód skontaktował się bezpośrednio z pozwanym dopiero, gdy wyniknęły problemy z płatnościami generalnego wykonawcy.

dowody: dziennik budowy DB1 i dziennik dodatkowy DB2a k. 119-141; protokoły ze spotkań Rady Technicznej w listami obecności k. 48-55; protokoły ze spotkań Rady Technicznej w listami obecności k. 29-36, zeznania świadka B. W., zeznania świadka S. S., zeznania świadka D. G.; zeznania świadka B. N., zeznania świadka P. W.; zeznania świadka M. S., protokół z przesłuchania świadka A. K. w sprawie o sygn. VI GC 219/15 wraz z zapisem na płycie CD oraz transkrypcji zeznań k. 365, 366, 371-374; zeznania świadka W. B.; harmonogram k. 393 ; zeznania świadka I. M.; zeznania świadka Z. S.; zeznania powoda,

Roboty wykonane przez powoda odbierane były protokołami w tym: z dnia 28 stycznia 2013 r. (...) odebrał część robót wykonanych przez powoda wskazując ich wartość na ten dzień 65.000,00 zł., w dniu 13.02.2013 r. odebrano kolejną część robót na kwotę 130.000,00 zł.

Z tytułu wykonanych prac E. wystawił na rzecz (...) fakturę VAT nr (...) na kwotę 70 200,00 zł z terminem płatności do dnia 27 lutego 2013 r. Faktura ta została uregulowana przez (...) jedynie w części, tj. w kwocie 35.000,00 zł. Kolejno powód wystawił drugą fakturę na rzecz (...) również na kwotę 70.200,00 zł brutto z terminem płatności do 15.03.2013 r.

dowód: protokół odbioru robót k. 25; faktura VAT nr (...) k. 24; potwierdzenie przelewu k. 26 ; protokół odbioru robót k. 28, faktura VAT k. 27

Z dniem 21 maja 2013 r. Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w Ł. odstąpił od umowy zawartej z (...) w dniu 20.12.2010 r. (nr (...)). Do tego dnia Spółdzielnia realizowała swoje zobowiązania finansowe wobec wykonawcy, nie mając świadomości o zaległościach wykonawcy wobec podwykonawców. U podstaw odstąpienia od umowy legły liczne zajęcia komornicze (...) na rzecz innych kontrahentów oraz nieregulowanie należności na rzecz podwykonawców.

Dowód: odstąpienie od umowy k. 64; notatka służbowa z dn. 17.05.2013 r. k. 63; zestawienie operacji bankowych, faktury wystawione przez Wykonawcę k. 65-115

Po odstąpieniu od umowy Spółdzielnia Mieszkaniowa zawarła z E. umowę nr (...) na roboty związane z wykonaniem instalacji elektrycznej na budowie (wyszczególnione w §1 pkt 1 umowy), które to prace nie zostały wykonane przez generalnego wykonawcę na inwestycji do czasu odstąpienia od umowy. Dodatkowo powód wykonał na zlecenie Spółdzielni instalację anteny telewizyjnej i satelitarnej na podstawie zlecenia nr (...). Spółdzielnia uregulowała należności z powyższych zleceń na rzecz powoda na kwoty 57.000,00 zł oraz 2.600,00 zł.

dowody: umowa nr (...) k. 142-144; zlecenie nr (...)/29k.145; dokumentacja rachunkowa dot. zleceń- faktury VAT, protokoły odbioru, wydruki operacji na rachunku k. 147-155

W dniu 14 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w T. w sprawie o sygn. VGU 26/13 ogłosił upadłość dłużnika P. K. (1) oraz S. Z. wspólników spółki cywilnej (...) dłużnika.

dowód: postanowienie SR w T. z dnia 14.01.2014 r. k. 37-38

W dniu 16 kwietnia 2015 r. (odebrany w dniu 20 kwietnia 2015 r.) powód wystosował do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty wzywając do zapłaty kwoty 105.400,00 zł w terminie do 23 kwietnia 2015 r.

dowód: wezwanie do zapłaty wraz z dowodem odbioru k. 39-41

Przeciwko wspólnikom (...) toczyło się postępowanie karne o dopuszczenie się przestępstwa z art. 286§1 k.k. Postępowanie takie zostało wszczęte na skutek postanowienia Prokuratora Okręgowego w R. z dnia 6 listopada 2015 r.

Dowód: postanowienie SO w R. z dn. 29.11.2015 r. k. 219-227; zawiadomienie o wszczęciu śledztwa z dn. 9.11.2015 r. k. 228

Ustaleń powyższych Sąd dokonał na podstawie dowodów z dokumentów, które to dowody nie były przez strony niniejszego postępowania kwestionowane, jak też dowodów z zeznań świadków i zeznań stron.

Odnosnie kwestii dotyczącej przedłożenia spornej umowy o podwykonawstwo, czy też jej projektu, pozwanemu jako inwestorowi, żaden ze świadków nie potwierdził tego faktu, w szczególności świadek I. M., która jako pracownik generalnego wykonawcy przygotowywała dokumenty dotyczące zgłoszenia podwykonawców, ale nie była w stanie nic powiedzieć co do dalszego losu tych dokumentów, po przekazaniu ich pracodawcy. Powód również zeznał, że nie posiada wiedzy czy umowa o podwykonawstwo została przedłożona inwestorowi. Przyznał również, że nie sprawdzał czy umowa o podwykonawstwo została inwestorowi przedłożona.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód jako podwykonawca umowy o roboty budowlane dochodzi od pozwanego inwestora zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane zrealizowane na podstawie umowy podwykonawczej zawartej w dniu 19.10.2012r. z generalnym wykonawcą, którego to wynagrodzenia ostatecznie w całości nie otrzymał.

Zgodnie z art. 647¹ § 2 k.c. do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Umowa wykonawcy z podwykonawcą powinna być zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności (art. 647¹ § 4 k.c.). Z art. 647¹ § 5 k.c. wynika, że zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Stwierdzić należy, że przepis art. 647¹ § 5 k.c. statuuje ustawową bierną solidarność o charakterze gwarancyjnym w postaci odpowiedzialności ex lege za cudzy dług, co jest odstępstwem od zasady prawa obligacyjnego, zgodnie z którą skuteczność zobowiązań umownych ogranicza się do stron zawartego kontraktu. Powyższa regulacja, dodana do kodeksu cywilnego z dniem 24 kwietnia 2003 r., wprowadziła bardzo korzystną dla podwykonawców sytuację prawną, dając im bezpośrednie roszczenia o zapłatę wynagrodzenia wobec inwestora, wykonawcy częściowego, a także generalnego wykonawcy. Chroni to interesy podwykonawców w przypadku nierzetelności finansowej podmiotu, z którym bezpośrednio zawarli oni umowę na wykonanie części robót. W związku z powyższym wykładnia art. 647¹ k.c. musi uwzględniać wyjątkowość i rygoryzm zawartego w nim unormowania, a co za tym idzie chronić usprawiedliwiony interes inwestora, który zostaje obciążony odpowiedzialnością za realizację umowy, której nie jest stroną, i na której wykonanie nie ma bezpośredniego wpływu. Surowy skutek wyrażenia zgody przez inwestora, wymaga zagwarantowania mu minimalnej ochrony prawnej, którą

zapewnia znajomość okoliczności pozwalających oszacować zakres i stopień zagrożenia wynikającego z przyjmowanej odpowiedzialności. Z cytowanych przepisów wynikają dwie przesłanki warunkujące odpowiedzialność solidarną inwestora z generalnym wykonawcą tj. istnienie pisemnej umowy pomiędzy podwykonawcą a generalnym wykonawcą oraz zgody inwestora na zawarcie takiej umowy. Obie te przesłanki muszą być spełnione łącznie. Wyrażenie zgody w sposób bierny objawia się brakiem zgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie. W takiej sytuacji przyjmuje się fikcję prawną, że inwestor zgodę wyraził, przy czym jego interes zostaje zabezpieczony poprzez obowiązek przedstawienia mu stosownej dokumentacji. Ustawodawca zakłada, że inwestor zapoznał się, a w każdym razie mógł się zapoznać z tą dokumentacją i ma, bądź powinien posiadać, wiedzę o zakresie robót i wynagrodzeniu uzgodnionym w umowie z podwykonawcą.

Natomiast drugi sposób wyrażenia zgody (czynny) może przybrać różną formę. Inwestor może wyrażać ją w sposób wyraźny pisemnie bądź ustnie, albo poprzez inne zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.). Może zatem nastąpić to poprzez czynności faktyczne, w sposób dorozumiany. Przepis art. 647¹ § 2 k.c. nie uzależnia odpowiedzialności inwestora od przedłożenia mu dokumentacji, jeśli wyraża w sposób czynny zgodę na udział podwykonawcy w realizacji inwestycji. Może on uzyskać wiedzę o umowie pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą z dowolnego źródła, zarówno przed jej zawarciem, jak i później. Ustawodawca zakłada, że jeżeli inwestor zgodę w sposób czynny wyraża, to wie co robi i nie jest już potrzebny żaden mechanizm obronny.

Zdaniem Sądu istotne jest, że w każdym przypadku czynnego wyrażenia zgody powinna się ona odnosić do zindywidualizowanego podwykonawcy (element podmiotowy) i do określonej umowy o roboty budowlane (element przedmiotowy). Dotyczy to zatem także zgody wyrażonej w sposób dorozumiany. W orzecznictwie konsekwentnie wskazuje się, że warunkiem skuteczności tak wyrażonej zgody jest, aby dotyczyła ona konkretnej umowy, której istotne postanowienia, decydujące o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy, są znane inwestorowi, albo z którymi miał możliwość zapoznania się. Zatem inwestor nie musi znać treści całej umowy lub jej projektu, a jego znajomość istotnych postanowień umowy podwykonawczej decydujących o zakresie jego odpowiedzialności nie musi pochodzić od wykonawcy lub podwykonawcy, może mieć dowolne źródło i nie musi być ukierunkowana na wyrażenie zgody na zawarcie umowy podwykonawczej. Skoro jednak, zgodnie z art. 647¹ § 5 k.c., inwestor odpowiada za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy, a jego solidarna odpowiedzialność z wykonawcą ma charakter ustawowej solidarnej odpowiedzialności gwarancyjnej za cudzy dług, on zaś sam pełni rolę ustawowego poręczyciela gwarancyjnego wykonawcy, to niewątpliwie warunkiem tej odpowiedzialności jest to, by znał lub miał możliwość poznania tych postanowień umowy wykonawcy z podwykonawcą, które wyznaczają zakres jego odpowiedzialności. Są to w szczególności postanowienia dotyczące przedmiotu prac, jakie ma wykonać zindywidualizowany podmiotowo podwykonawca, wysokości wynagrodzenia podwykonawcy lub sposobu jego ustalenia. Mówiąc obrazowo – inwestor musi wiedzieć, na co się godzi (wyrok Sądu Najwyższego z 6.10.2010 r., II CSK 210/10, OSNC 2011/5/59; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17.12.2009 r., I ACa 874/09, Lex nr 628223; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2.12.2011 r., VI ACa 690/11, Lex nr 1103601).

Dodatkowo w orzecznictwie podnoszone jest, że podwykonawca, chcący korzystać z tej ochrony, powinien zadbać o uzyskanie zgody inwestora na nawiązanie umowy, na podstawie której wykonuje prace. W przypadkach, gdy zgoda inwestora przyjmuje postać oświadczenia wyrażanego konkludentnie, powinnością podwykonawcy jest zadbanie o wystąpienie przesłanek skuteczności takiej zgody, w tym w szczególności o uzyskanie przez inwestora pozytywnej wiedzy o istotnych postanowieniach zatwierdzanej umowy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21-01-2014 r., I ACa 1086/13, Lex nr 1428196). Jak wyjaśnił to Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 kwietnia 2008 r. (sygn. akt III CZP 6/08) zgoda inwestora (wykonawcy) ma dotyczyć zawarcia przez wykonawcę (podwykonawcę) umowy o roboty budowlane z podwykonawcą, a więc konkretnej umowy, o określonej treści, zawartej lub przynajmniej wstępnie uzgodnionej ze zindywidualizowanym podmiotem w zakresie wszystkich istotnych postanowień, szczególnie tych, które decydują o wysokości wynagrodzenia. Za taką interpretacją, co podkreślano w orzecznictwie, przemawia potrzeba zapewnienia należytej ochrony także inwestorowi, wyrażona zgoda ma bowiem zasadnicze znaczenie dla

obciążenia go odpowiedzialnością solidarną. Zgoda inwestora w każdym wypadku będzie zatem skuteczna tylko wtedy, gdy będzie dotyczyła konkretnej umowy.

W świetle art. 6 k.c. w związku z art. 647¹ § 2 zd. 1 i § 5 k.c. ciężar udowodnienia tego, że pozwana spółdzielnia wyraziła zgodę na zawarcie umowy o roboty budowlane wykonawcy z podwykonawcą, spoczywał na powodzie, który z tego faktu wywodził skutki prawne. Mając przy tym na uwadze, że pozwana twierdziła, że takiej zgody w nie udzieliła, podwykonawca - powód oprócz wykazania zgody powinien był wykazać także świadomość inwestora co do istotnych postanowień umowy podwykonawczej lub przynajmniej to, że z postanowieniami tymi inwestor mógł się zapoznać.

W ocenie Sądu w okolicznościach sprawy niewątpliwie pozwany inwestor nie wyraził zgody wprost - ustnie ani pisemnie - na zawarcie umowy podwykonawczej, co zresztą nie było sporne między stronami. W ocenie Sądu Okręgowego nie zachodziły również wskazane w art. 647¹ § 2 zd. 2. k.c. przesłanki pozwalające na uznanie, że doszło do wyrażenia zgody w sposób milczący.

Wykonawca nie zgłosił pozwanej spółdzielni faktu wykonywania prac przy udziale podwykonawców. Powód brał udział w naradach koordynacyjnych. Okoliczność, że inspektorzy nadzoru określonej branży mogli zdawać sobie sprawę z tego, że generalny wykonawca nie realizuje prac siłami swoich pracowników nie ma wpływu na zakres odpowiedzialności samego inwestora. W ocenie Sądu pozwany nie wiedział, że powód występuje jako odrębna firma a nie pracownik wykonawców. Kwestie podwykonawstwa w trakcie realizacji inwestycji nie były poruszane. W realiach niniejszej sprawy pozwany, nawet przy założeniu, iż wiadomym mu było, że przy inwestycji pracują podmioty inne (oprócz wykonawcy), w tym powód, nie zindywidualizował jednak co do powoda swojej zgody podmiotowo i przedmiotowo tak co do zakresu robót jak i wynagrodzenia. Powód nie wykazał aby pozwanemu zgłoszono formalnie powoda jako podwykonawcę. Nie wykazał także, wbrew treści art. 6 kc, że inwestor miał z jakichkolwiek źródeł wiedzę o nim, jako podwykonawcy, oraz wiedzę o istotnych postanowieniach łączącej go z generalnym wykonawcą umowy. Nie zostało też wykazane, że wiedzę w tym zakresie mieli pracownicy pozwanego, będącymi osobami koordynującymi prace na budowie. Osoby te zeznawały, iż w szczególności podczas spotkań z udziałem także powoda mającymi charakter techniczny, interesowały się wyłącznie kwestiami technicznymi. Okoliczność więc, że inspektorzy nadzoru określonej branży mogli zdawać sobie sprawę z tego, że generalny wykonawca nie realizuje prac siłami swoich pracowników nie ma wpływu już z tego powodu w zakresie odpowiedzialności samego inwestora. Inną kwestią natomiast byłoby umocowanie tych osób do wyrażenia zgody ze skutkiem dla pozwanego.

Okoliczności sprawy nie pozwalają więc na ustalenie, że inwestor wiedział o wykonywaniu prac przez podwykonawcę, a także o wszystkich istotnych przedmiotowo elementach umowy łączącej powoda z wykonawcą. Wykonawca nie powiadomił inwestora o powierzeniu robót podwykonawcom, a dowody przedstawione przez powoda nie potwierdziły, by inwestor posiadał wiedzę w tym przedmiocie, czy też o zakresie robót i umówionym wynagrodzeniu należnym powodowi od jego kontrahenta. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie wyrażone w wyroku z dnia 26 lutego 2015 r. sygn. akt I ACa 275/14, zgodnie z którym samo tolerowanie przez inwestora sytuacji, że na budowie znajdowali się pracownicy w ubraniach, na których było logo firmy innej niż logo wykonawcy, bądź, że na plac budowy wjeżdżały samochody z takim logo nie oznacza, że pozwany wyraził zgodę o której mowa w art. 647¹ § 2 zdanie 2 k.c. wywołującą skutek określony w art. 647¹ § 5 k.c. Powyższe okoliczności nie mogą uzasadniać wniosku o możliwości pozwanej zapoznania się z istotnymi postanowieniami umowy podwykonawczej. Nie można wymagać, aby inwestor zabiegał o przedstawienie mu umowy podwykonawczej, skoro to nie w jego interesie, a w interesie podwykonawcy leży jej akceptacja przez inwestora. To powód zatem jako zainteresowany ewentualnym rozszerzeniem odpowiedzialności za wypłatę należnego mu od wykonawcy wynagrodzenia na inwestora winien zabiegać, jeżeli nie o wyrażenie wprost zgody przez pozwaną na zawarcie umowy podwykonawczej, to chociaż winien przesłać jej – we właściwym czasie - kopię tej umowy celem zapoznania się przez pozwaną z jej postanowieniami. Ewentualny brak protestu pozwanej na wykonywanie oznaczonych prac przez powoda oznaczałby wyrażenie zgody na zawarcie tej umowy ze skutkiem w postaci solidarnej odpowiedzialności pozwanej za zobowiązanie wykonawcy wobec powoda.

Reasumując, Sąd Okręgowy stwierdza, że „czynna” zgoda inwestora, wyrażona również konkludentnie, na zawarcie umowy z podwykonawcą, może być uznana za skuteczną tylko wówczas, jeżeli ma on wiedzę zarówno o wykonywaniu prac przez podwykonawcę jak również jednocześnie o istotnych elementach tej umowy lub możliwości jej uzyskania, tzn. o przedmiocie prac, jakie ma wykonać podwykonawca oraz o przysługującym mu wynagrodzeniu, co w niniejszej sprawie nie zostało wykazane i za powyższy stan winę ponosił powód (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 17-12-2009 r., I ACa 874/09, Lex nr 628223, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 05-09-20163 r., I ACa 567/13, Lex nr 1381492, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 17-01-2014 r., I ACa 627/13, Lex nr 1428089). W procesie tym powód nie wykazał bowiem wbrew treści art. 6 k.c., iż inwestor miał wiedzę o powodzie jako podwykonawcy oraz wiedzę o istotnych postanowieniach łączącej go z generalnym wykonawcą umowy. Bez wątpienia nikt z ramienia pozwanej nie miał wiedzy o treści umowy wykonawcy z powodem co do istotnych jej postanowień: zakresu prac i wysokości wynagrodzenia. W efekcie w ocenie Sądu brak było podstaw do przyjęcia, że pozwana spółdzielnia ponosi solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez powoda.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie powyżej powołanych przepisów, w punkcie I wyroku Sąd oddalił powództwo w całości.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu strony powodowej w zakresie bezpodstawnego wzbogacenia strony pozwanej w niniejszej sprawie albowiem pozwany w całości zapłacił za roboty wykonane przez powoda generalnemu wykonawcy.

Orzeczenie w przedmiocie zwrotu kosztów procesu zostało wydane w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i § 6 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U.2013.461 ze zm.), stosownie do wyniku sprawy.